

[Aksel Larsen.]

hel del varer, som der åbenbart alligevel ikke er eksportforbud for til Østeuropa. F. eks. står der i de lister, som det ærede medlem henviste til, noget om fragtskibe, men mig bekendt har regeringen netop tilbudt at lade bygge fragtskibe og sælge dem til Sovjetunionen. Hvis de lister, det ærede medlem hr. Lars P. Jensen henviser mig til, er lister over de varer, der ikke må eksporteres til Sovjetunionen, og hvis regeringen mener, at en aftale er en aftale, som man ikke kan bryde, hvordan skal man så få det til at rime, at fragtskibe er opført i disse lister, medens regeringen siger: vi vil meget gerne sælge fragtskibe, og det må vi godt?

Nej, lad os være enige om, at det er ikke de lister. Jeg har sammenholdt den handelsministerielle bekendtgørelse med de originale COCOM-lister, som jeg har skaffet mig fra England, og konstateret, at de to lister aldeles ikke er identiske. Men da det ærede medlem har sagt, at COCOM-listerne kan offentliggøres, henstiller jeg, at han gør sin indflydelse gældende og sørger for, at det sker.

Det ærede medlem hr. Lars P. Jensen hævder, at der er fremskridt i østhandelen, og henviser i så henseende til, at Danmark er nr. 3 i Vesteuropa med hensyn til østhandel. Denne fine placering når han til ved fra Østeuropa at undtage Sovjetunionen, som dog ikke er nogen helt lille del af Østeuropa. Ellers ville Danmark komme noget længere ned i rækken. Det er imidlertid ikke nok at glæde sig over Danmarks eventuelle gode placering i denne række; man må også tænke på vor geografiske beliggenhed, som giver os større muligheder end de fleste andre lande i Europa for at have en stor og udbytterig samhandel med de østeuropæiske lande, og man må tænke på hele vort erhvervsliv, som har meget store muligheder for eksport til Østeuropa og for at forsyne sig med nødvendige produkter derfra. Når man tænker på dette, kan man ikke erklære sig tilfreds med den samhandel, der er i gang. Det kan man ikke, selvom tallene f. eks. for Østtyskland ikke ser så dårlige ud. Jeg tror, at disse tal ville se adskilligt bedre ud, hvis Danmark indtog en anden holdning overfor den tyske demokratiske republik. Jeg har ladet mig sige,

at der i udenrigsministeriet hænger et Europakort, hvor der på Østtysklands plads er en hvid plet, idet man i udenrigsministeriet overhovedet ikke anerkender Østtysklands geografiske, fysiske og statslige eksistens. Det er et fuldkommen tåbeligt standpunkt, at man ikke vil anerkende en stat, som ligger så nær vore grænser, og med hvilken vi har samhandel og kunne have en betydelig større samhandel, hvis vi havde en handelsaftale. Jeg ved godt, at der er en hel del forretningsfolk, importører og eksportører, som er glade ved den tilstand, at med Østtyskland kan man kun lave varebytteforretninger. De har i kraft af forbindelser og på anden måde skaffet sig omend ikke et monopol, så dog en vis fortrinsstilling, netop i kraft af at der ingen handelsaftale er. Derfor ønsker de de nuværende tilstande bibeholdt, men det bliver forbrugerne herhjemme, der kommer til at betale gildet. Det ville være en fordel, om man sluttede en handelsaftale med Østtyskland. Det ville være en fordel for Danmark, og man skal ikke slå sig til tåls med, at der er en vis samhandel i gang. Endelig ændrer alt dette ikke det faktum, at man er i færd med at spolere vort største eksportmarked i Østeuropa gennem regeringens afbrydelse af handelsforhandlingerne og en alt andet end velvillig holdning overfor de bestræbelser, der fra det danske erhvervslivs side gøres for alligevel at få nogen handel i gang. Jeg synes, at det ærede medlem hr. Lars P. Jensen og regeringen skulle interessere sig for disse spørgsmål, og jeg synes, at man snarest muligt skulle tage skridt til at få genoptaget de afbrudte handelsforhandlinger og se at nå til en ordning.

**Tholstrup:** Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, at i østhandelen har vi et strålende bevis for, hvor farligt det er at handle til den side; navnlig er det bemærkelsesværdigt, at det er statshandel, det drejer sig om. Det viser sig, at der kan laves en aftale på et par hundrede millioner kroner, men så kan Sovjetunionen pludselig kaste et politisk spørgsmål ind, og besvares det ikke tilfredsstillende, kan man lade være at gennemføre den aftalte handel. Det er et strålende eksempel på, hvor farligt det er at lave statshandel, og jeg må advare imod denne form for forretning. Jeg må også ad-